

Amerikansk politik

En journalist och statsvetenskapare, Samuel Lubell, har under de senaste åren utgivit två arbeten om amerikansk politik, som vunnit en exceptionell berömmelse. Den första boken, "The Future of American Politics", kom före 1952 års presidentval, den andra, "The Revolt of the Moderates", publicerades för ett par månader sedan. Det nya och märkliga med dessa arbeten är att de i förut okänd omfattning bygger dels på genomgång i detalj av tidigare röstresultat inom skilda områden, dels på personliga intervjuer över hela landet. För att belysa intensiteten i Lubells forskningar är det nog att nämna att han undersökt röstningen i alla amerikanska grevskap, över 3.000 till antalet, för varje politiskt val sedan inbördeskriget. Vad han strävar att finna är varför folk röstar på ett visst sätt, vilka huvudsakliga tendenser som framträder vid skilda val och i vilken riktning man, med stöd av dessa studier, kan vänta sig att utvecklingen skall gå.

Huvudtesen i det senaste arbetet är, som titeln anger, att moderationen, mellanlinjen är dominerande i samtidens amerikanska politik och kan väntas bli det alltmåra. Efter några årtionden av jämförelsevis hårda partistrider, av inrikespolitiska reformer och utrikespolitisk nyorientering är, för längre eller kortare tid, en balans uppnådd, som det stora flertalet vill bevara. Amerika har kommit till ungefär samma stadium som några västeuropeiska stater, där demokratin lett till en utjämning i program och ideologier, stabilitet har trätt i stället för hets, iver och även vitalitet. Styrelsens verksamhet tenderar att bli mera förvaltning än förverkligande av programmatiska krav. Det gäller därför för partierna, skriver Lubell, att lära "konsten att styra dag för dag och problem för problem".

Franklin Roosevelts nya giv innebar ett genombrott i eko-

nomisk och social politik, en övergång från en visserligen redan uppmjukad gammalliberalism till statsingripanden, höga skatter, radikal socialpolitik, aktiva insatser för ekonomisk utjämning och förbättring av de fattiga folkgruppernas ställning. Denna politik var det demokratiska partiets sak, och genom den vann partiet presidentmakten i tjuu år och en stadig majoritet av reformvänliga röster i Norden och Västern; partiet omvandlades från ett sydstatsparti med utposter och utfall i norr till ett inom hela landet mäktigt vänsterparti. Republikanerna bekämpade i regel denna politik, deras paroll blev att i Roosevelts och Trumans reformer se ett glidande eller rent av en medveten strävan hänemot statlig maktkoncentration, socialism eller till och med kommunism; ett typiskt exempel är då representanthusets nyvalde talman Martin år 1953 talade om republikanernas seger som den amerikanska livsstilens räddning. Fortfarande består, i varje fall inom extrema grupper, denna känsla av motsättning mellan partierna. Men den har överlevt sig själv. Västlandet, med över tio miljoner nya hem och 50 proc. reell inkomsthöjning på ett årtionde, jämte den framgångsrika socialpolitiken har brutit udden av den radikala protesten, har reducerat det aktiva missnöjet till en fåtalssak. Och det republikanska partiet har, trots kvardröjande agitatoriska fraser, i själva verket godtagit den stora förändringen. Eisenhower har inte sökt vrida klockan tillbaka, hans politik är ungefär densamma som Trumans och måste så vara. Bland väljarna har skräcken för kris, länge en tillgång för demokraterna, mildrats under den långa högkonjunkturen, medan oron för inflation hos den växande majoriteten av välställda blivit en faktor av betydelse. En balans, om också med nödvändighet prekär, har uppnåtts.

I fråga om utrikespolitiken har en liknande förändring ägt rum. Isolationismen efter det första världskriget var till stor del ett uttryck för missnöje över att USA gått med i kriget; de långt svagare isolationistiska strömningarna efter andra världskriget — koncentrerade inom det republikanska partiet — har haft samma ursprung. Detta framgår bland annat av att, som Lubell i detalj visar, tysk-amerikanerna alldeles övervägande stött isolationistiska riktningar. McCarthy, med sina tysk-amerikanska väljare i Wisconsin, är en förvriden representant för samma riktning — ovilja mot engagemang i Europa, hat mot dem som förde kriget — som en gång stod bakom radikalen och fredsvivaren La Follette. Men även på denna punkt tydnar motsättningarna bort. Ingen invandrargrupp av vikt är engagerad för det östblock som Amerikas allianspolitik är inriktad på att motstå; nästan alla invandrargrupper känner samhörighet med de stater som hotas eller redan erövrats av Ryssland. Strid mellan partierna kan uppstå om försvarets styrka, om "massiv vedergällning" och "tillbakahållandets politik", knappast om själva principen att Amerika måste bära ansvaret för den fria världens bestånd.

Konflikterna i rasfrågan är just nu skarpa, och dock gäller Lubells utjämningsteori även på detta område. Inom båda de stora partierna är överväldigande

de majoriteter inställda på att fullfölja likställighets- och desegregationspolitiken; de burgna grupperna, som fortfarande i stort sett röstar med republikanerna, är här nästan lika pålitliga som de negerväljare vilka i en rad av Österns städer är demokraternas säkraste stöd. Det republikanska partiet är traditionellt "negervänligt", ehuru det omkring sekelskiftet av taktiska hänsyn och av önskan att främja unionens enhet svek sin linje; demokraterna har under senare tid, då segrarna i norr gjort dem oberoende av det vita våldets förkamper i Södern, i än högre grad kommit att ta sig an negernas sak.

Lubell förnekar inte möjligheten av försök till nya politiska formationer eller skärpning på enskilda punkter av striden mellan partierna. Hans övertygelse är emellertid att "de moderatas revolution" åtminstone under ett långt skede blir framgångsrik. Partierna kommer att vid makten föra ungefär samma politik, även om politikerna, liksom under 1870- och 1880-talens avspänning, söker efter söndrande frågor och hetsande slagord; i huvudsak måste program och propaganda vända sig till de stora mellangrupper som godtar den från Roosevelts tid allt fastare utformade hållningen. Allt talar för att Lubells analys — bättre underbyggd än någon föregående — i det väsentliga är träffande.